

Motion till riksdagen 2024/25:2301

av Johan Büser och Amalia Rud Stenlöf (båda S)

Att verka för att ingen ska vara hemlös

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att hemlöshet är en kränkning av mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Hemlöshet är en skamfläck i ett välfärdsland. Enligt senaste kartläggningen över hemlösheten i till exempel Göteborg, ökar antalet hemlösa, även om antalet hushåll i hemlöshet minskar något. Antalet hemlösa individer i april 2022 var 3 221 stycken. Samhället har i mångt och mycket abdikerat och lämnat över ett stort ansvar på civilsamhället, ideella organisationer och olika kyrkliga organisationer för att ta hand om dessa utsatta. Det är inte värdigt ett land som Sverige. Därför måste vi agera kraftigare för att hemlöshet ska vara ett minne blott senast 2028. Vi måste med kraft ställa oss bakom FN-deklarationen om mänskliga rättigheter att rätten till boende är en social rättighet. Därför kan hemlöshet ses som en kränkning av mänskliga rättigheter.

Forskningsstudier visar att alltför många som befinner sig i hemlöshet inte får den hjälp de behöver för att ta sig ur sin situation, främst på grund av alla de krav som ställs på individen. Men det är orimligt att en person eller ensamstående förälder med små barn som befinner sig i en utsatt situation ska kunna ta tag i sitt liv och leva upp till de krav som ställs. Alltför ofta, visar forskningen, bottnar beslut i att beslutsfattarna håller fast vid en förlegad inställning till fattigdom och personer som inte kan försörja sig. I den bilden är det den utsattes fel att hen är fattig och den utsatte själv förväntas lösa sin situation, utifrån idén att man antingen är passiv och oansvarig eller aktiv och ansvarsfull. Men att en människa blir hemlös kan ha många olika orsaker. Det kan handla om att ha haft alltför stora ekonomiska problem som fått någon att förlora sin bostad, och betalningsanmärkningar ställer sig i vägen för att erhålla ett nytt kontrakt på boende. Det kan handla om psykiska och sociala problem och en missbruksproblematik.

Varje hemlös är unik och har sin individuella problematik. En individ har ofta insatser från såväl socialtjänst som sjukvård. Om man på allvar menar att få bort

hemlösheten senast 2028 behöver insatserna därför också planeras gemensamt med berörda handläggare och utifrån varje individs behov och, inte minst, tillsammans med denne.

Det förutsätter en förtroendefull och trygg relation mellan individ och handläggare/sjukvårdspersonal. Ett samarbete mellan olika myndigheter är ofta en utmaning och för att detta ska fungera krävs en spindel i nätet, en fristående funktion, centralt placerad, som har till uppgift att driva och leda samordningen i staden: Att organisera personliga möten med berörda handläggare från socialtjänst, sjukvård och andra tillsammans med den hemlösa för att planera, genomföra och följa upp en gemensam handlingsplan. Därför måste det således utvecklas ett tydligare samarbete i staden mellan olika instanser, institutioner och kompetenser för att ta in hela den utsattes livssituation. Detta behov uttrycks med kraft, och beskrivs som avgörande, i samtal med personer som befinner sig i eller har befunnit sig i hemlöshet och i en missbruksproblematik. Det är därför av yttersta vikt att arbetet mot hemlöshet snarast struktureras och intensifieras.

Johan Büser (S)

Amalia Rud Stenlöf (S)